

HÁDEJ, CO JSEM?

- 1) Na základě popisu poznej, o kterou jevíčskou památku se jedná: _____

Byla jsem postavena současně s městskými hradbami r. 1368 jako součást opevnění na nejvyšším místě Jevíčka (366 m. n. m.). Z hradební zdi se do mě také vcházelo. Mám půdorys čtverce o straně 7,8 m se základy zhruba 1 metr. Do dnešní výšky a podoby jsem byla dostavěna při poslední opravě hradeb a jejich bran za pánů Žalkovských roku 1593. Střecha byla opatřena _____ kupolí, hodinami a vzácným cimbálem zvonáře Jana Beneše z Moravské Třebové. Roku 1709 do mě byly zavěšeny čtyři zvony z chatrné dřevěné nízké zvonice. Byly to zvony Maria, nepojmenovaný zvon z roku 1550 vážící 1344 kg, Florián (225 kg) a malý zvon z roku 1707 (64 kg). Dochoval se však pouze největší a zároveň nejstarší zvon Maria z r. 1509 o váze 1 680 kg, který má od roku 1933 elektrický pohon. Ostatní zvony se staly kořistí první a druhé světové války. Současné zvony sv. Václav, sv. Pavel a sv. Jan Nepomucký byly ulity v roce 1989 v Brodku u Přerova a slavnostně zavěšeny prvního májového dne 1990. Sv. Václav je největší z těchto tří nových zvonů – váží 850 kg a zvoní třikrát denně.

Vedle mě stála po dlouhá léta tzv. Horní brána, kterou se dříve vjíždělo do města. Byla zdobena erby rodiny Žalkovských, jimž Jevíčko patřilo 136 let. Brána však byla roku 1907 zbořena a erby byly zasazeny do zdiva mé severní stěny v úrovni někdejší brány.

Ač město zažilo ničivé požáry a pocítilo na vlastní kůži několik válek, nikdy jsem nebyla poškozena.

- 2) Vytvořte jednoduchou mapu a zakreslete do ní moji polohu.

- 3) Proč jsem byla postavená? Jakou funkci jsem měla plnit? Když si mě dobře prohlédnete, nebudete mít problém na to přijít.

- 4) Jaký byl význam zvonů? K čemu (proč, kdy, při jaké příležitosti) se používaly?

- 5) Proč došlo roku 1907 ke zbourání Horní brány, a tím i dalších částí hradeb?

- 6) Jak velkou plochu zabírám?
- 7) Kolik tun dohromady vážily zvony zavěšené počátkem 18. století?
- 8) Podtrhněte v textu slova, kterým nerozumíte. Jak zjistíte jejich význam?
V textu je použito slovo cimbál, vyhledejte význam tohoto slova, pomůže vám to i k lepšímu pochopení textu.
- Víte, co je to CIMBÁL? Pokud ne, tak opět zjistěte.
- 9) Zkuste si tipnout, kolik metrů měřím. Svůj úsudek si ověřte. Jaký zdroj informací použijete?
- 10) Vždy jsem však neměla takovou výšku, ve kterém roce došlo k mému zvýšení?
- 11) Zjistěte moji původní výšku z roku 1368 pomocí matematické úlohy:
*Moje původní výška byla o 35% nižší, než je dnes (výsledek zaokrouhlete na celé číslo).
Kolik metrů jsem tedy měla při svém vzniku?*
- Pro žáky 1. stupně jednodušší zadání: Původní výška městské věže byla o 13 metrů nižší než dnes.*
- 12) Pojdte se na mě podívat a dobře si mě prohlédněte. Tvar kupole vám připomene druh zeleniny, podle které je i pojmenovaný. Písmena doplňte na prázdné místo v textu.
- 13) Najděte, kde jsou nyní umístěny erby rodu Žalkovských.
- 14) Trošku si zacvičíme. Vyběhněte až na ochoz (vyhlídkové místo) a spočítejte všechny schody vedoucí nahoru.

15) Dobře se rozhlédněte po celém kraji. Které okolní vesnice a města odtud můžete vidět?

16) Vytvořte pětilístek, pomocí kterého si shrneme, co jste se dnes o mně dozvěděli:

Název:

_____

2 přídavná jména (jaká je):

_____

3 slovesa (co dělá):

_____

Věta (souvislé vyjádření o čtyřech slovech)

_____

Podstatné jméno - synonymum (Co tě napadne, když se řekne ...)

_____

Obrazová část pracovního listu

17) Na obrázku vidíte podobu městské věže z roku 1368.

V jakém slohu byla postavena její střecha?

Měl by vám napovědět letopočet.

a) románská   b) gotická   c) renesanční

18) Co chybělo původní věži oproti té dnešní?

- 19) Na dobové fotografii je zachycena Horní brána, která stála u městské věže. Říkalo se jí také Svitavská. Přijdete na to proč? Jedná se o pohled na bránu z města, či do města?

Když se pozorně zadíváte, tak spatříte erby rodiny Žalkovských.

- 20) Nyní už asi všichni víte, co se skrývá za památky pod čísly 1 a 12.

Najděte, které číslo se nachází u staré dřevěné zvonice, v níž dříve visely zvony. Tato zvonice v roce 1711 shořela úderem blesku.

21) Dokreslete, co chybí tomuto nákresu oproti dnešní podobě.

